

I RODZAJNIK – L'ARTICLE

W języku francuskim **rzeczownik ma tylko dwa rodzaje: rodzaj męski i rodzaj żeński**. Rodzaj nijaki w języku francuskim nie występuje. Do określenia rodzaju rzeczownika służy **rodzajnik**, który **zawsze poprzedza rzeczownik, przez niego określany**. Wraz z rzeczownikiem tworzy podstawę grupy nominalnej.

Rodzajnik – jednostka minimalna, wskazująca rodzaj i liczbę rzeczownika, a także stosunek mówiącego do danego rzeczownika, tzn. wskazuje, czy rzeczownik jest znany, czy nieznany mówiącemu.

Wyróżniamy: rodzajnik określony, rodzajnik nieokreślony i rodzajnik częstkowy.

A/ Rodzajnik określony

liczba pojedyncza		liczba mnoga
rodzaj męski	le	les
rodzaj żeński	la	

np.

le cahier (*zeszyt*) → les cahiers (*zeszyty*)

la lampe (*lampa*) → les lampes (*lampy*)

☞ W liczbie mnogiej rodzajnik rzeczowników rodzaju męskiego i żeńskiego ma taką samą formę: **les**.

1. Przed wszystkimi rzeczownikami w liczbie pojedynczej, zaczynającymi się na samogłoskę, bądź na h nieme, rodzajnik określony przyjmuje formę skróconą: l'

np.

le → l' l'animal (*zwierzę*), l'hôpital (*szpital*)

la → l' l'union (*związek, unia*), l'habitation (*mieszkanie*)

☞ Kiedy rzeczownik zaczyna się na „h przydechowe” nie stosuje się formy skróconej rodzajnika: la hache (*siekiera*), le héros (*bohater*).

2. W połączeniu z przyimkami: à i de rodzajnik określony przyjmuje formę ściągniętą: au, aux, du, des.

lp.	główne	porządkowe
31	trente et un(e)	trente et unième
32	trente deux	trente-deuxième
40	quarante	quarantième
41	quarante et un(e)	quarante et unième
42	quarante-deux	quarante-deuxième
50	cinquante	cinquantième
51	cinquante et un(e)	cinquante et unième
52	cinquante-deux	cinquante-deuxième
60	soixante	soixantième
61	soixante et un(e)	soixante et unième
62	soixante-deux	soixante-deuxième
70	soixante-dix	soixante-dixième
71	soixante et onze	soixante-onzième
72	soixante-douze	soixante-douzième
80	quatre-vingts	quatre-vingtième
81	quatre-vingt-un(e)	quatre-vingt et unième
82	quatre-vingt-deux	quatre-vingt-deuxième
90	quatre-vingt-dix	quatre-vingt-dixième
91	quatre-vingt-onze	quatre-vingt-onzième
92	quatre-vingt-douze	quatre-vingt-douzième
95	quatre-vingt-quinze	quatre-vingt-quinzième
96	quatre-vingt-seize	quatre-vingt-seizième
97	quatre-vingt-dix-sept	quatre-vingt-dix-septième
100	cent	centième
101	cent un(e)	cent unième
1000	mille	millième
1001	mille un(e)	mille unième
1800	mille huit cents	mille huit centième
10000	dix mille	dix millième
100000	cent mille	cent millième

☞ **liczebniki główne występują w rodzaju męskim, są nieodmienne, z wyjątkiem un, który ma również formę żeńską, i liczebników vingt i cent, które występują w liczbie mnogiej**

deux cents (200 = 2 x 100)

quatre-vingts 80 (80 = 4 x 20).

☞ **ale** liczebniki te (**cent** i **vingt**) pozostają **nieodmienne**, gdy za nimi stoją inne liczebniki

deux cent douze (212), quatre-vingt-treize (93).

może wyrażać wydarzenia odległe w czasie (często stosowany zamiennie z *Passé Simple*)

Victor Hugo **est mort** en 1885 à Paris. (*Victor Hugo zmarł w Paryżu w 1885 roku.*)

C/ Czas przeszły – *Passé Récent*

Czas przeszły *Passé Récent* stosuje się, aby wyrazić czynność, która dopiero co została zakończona.

podmiot + **venir de** (w czasie teraźniejszym) + bezokolicznik

Monique **vient de sortir**. (*Monique właśnie wyszła.*)

D/ Czas przeszły niedokonany – *Imparfait*

Czasu *Imparfait* używamy, gdy mówimy o wydarzeniach będących tłem dla innych wydarzeń w przeszłości bądź też o wydarzeniach lub stanach w przeszłości bez określonych ram czasowych.

TWORZENIE CZASU IMPARFAIT

Tworzymy go poprzez dodanie odpowiednich końcówek do tematu czasownika od 1. os. liczby mnogiej trybu oznajmującego:

końcówki	rendre (<i>oddać</i>) nous rend -ons	avoir (<i>mieć</i>)	être (<i>być</i>)
-ais	je rendais	j'avais	j'étais
-ais	tu rendais	tu avais	tu étais
-ait	il/elle/on rendait	il/elle/on avait	il/elle/on était
-ions	nous rendions	nous avions	nous étions
-iez	vous rendiez	vous aviez	vous étiez
-aient	ils/elles rendaient	ils/elles avaient	ils/elles étaient

UŻYCIE CZASU IMPARFAIT

- wyraża czynności nieograniczone czasem lub stany w przeszłości:

Il **faisait** beau, le soleil **brillait** et le vent **soufflait** légèrement. (*Była ładna pogoda, świeciło słońce i wiał lekki wietrzyk.*)

- wyraża czynności, które regularnie powtarzały się w przeszłości:

Quand ils **habitaient** à Aix-en-Provence, chaque midi ils **buvaient** la granité sur la place de l'Hôtel de Ville. (*Kiedy mieszkali w Aix-en-Provence, każdego popołudnia pili granitę na placu Ratuszowym.*)

bezokolicznik	czas teraźniejszy Indicatif	Futur Simple	Imparfait	Passé Simple
conduire (prowadzić)	je conduis, tu conduis, il/elle conduit, nous conduisons, vous conduisez, ils/elles conduisent	je conduirai	je conduisais	je conduisis
connaître (poznać)	je connais, tu connais, il/elle connaît, nous connaissons, vous connaissez, ils/elles connaissent	je connaîtrai	je connaissais	je connus
coudre (szyc)	je couds, tu couds, il/elle coud, nous coussons, vous cousez, ils/elles cousent	je coudrai	je cousais	je cousis
courir (biec) oraz parcourir (przebiegać)	je cours, tu cours, il/elle court, nous courons, vous courez, ils/elles courent	je courrai	je courais	je courus
couvrir (przykrywać) découvrir (odkrywać)	je couvre, tu couvre, il/elle couvre, nous couvrons, vous couvrez, ils/elles couvrent	je couvrirai	je couvrais	je couvris
craindre (obawiać się) oraz plaindre (żalić się)	je crains, tu crains, il/elle craint, nous craignons, vous craignez, ils/elles craignent	je craindrai	je craignais	je craignis
croire (wierzyć)	je crois, tu crois, il/elle croit, nous croyons, vous croyez, ils/elles croient	je croirai	je croyais	je crus
croître (rosnąć) oraz accroître (wzrastać)	je crois, tu crois, il/elle croît, nous croissons, vous croissez, ils/elles croissent	je croîtrai	je croissais	je crûs

bezokolicznik	czas teraźniejszy Indicatif	Futur Simple	Imparfait	Passé Simple
servir (służyć)	je sers, tu sers, il/ elle sert, nous ser- vons, vous servez, ils/elles servent	je servirai	je servais	je servis
sortir (wyjść) oraz partir (wyjechać, odjechać)	je sors, tu sors, il/ elle sort, nous sor- tons, vous sortez, ils/elles sortent	je sortirai	je sortais	je sortis
suivre (iść za kimś, podążać) oraz poursuivre (ści- gać, gonić)	je suis, tu suis, il/ elle suit, nous sui- vons, vous suivez, ils/elles suivent	je suivrai	je suivais	je suivis
tenir (trzymać)	je tiens, tu tiens, il/elle tient, nous tenons, vous tenez, ils/elles tiennent	je tiendrai	je tenais	je tins, nous tîmes, ils/elles tinrent
traire (ciągnąć)	je traie, tu traie, il/ elle traite, nous tra- yons, vous trayez, ils/elles traitent	je trairai	je traya- is, nous trayions, vous trayiez	nie odmie- nia się
vaincre (pokonać, zwyciężyć)	je vaincs, tu vaincs, il/elle vaine, nous vainquons, vous vainquez, ils/elles vainquent	je vaincrai	je vainquais	je vainquis
valoir (kosztować, mieć wartość)	je vau, tu vau, il/ elle vaut, nous valons, vous valez, ils/elles valent	je vaudrai	je valais	je valus, nous valûmes, ils/elles valurent
vêtir (ubierać)	je vêts, tu vêts, il/elle vêt, nous vêtons, vous vêtez, ils/elles vêtent	je vêtirai	je vêtais	je vêtis, nous vêtîmes, ils/elles vêtirent